

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abbon. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K P L A D

20e jaargang nr. 15

=====
nadruk verboden

=====
28 november 1975

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt dus zelf na. Vanavond komt de actualiteit aan de beurt, daarom wil ik U spreken over

NIET ALLE NIEUWS IS GOED
=====

Om een voorbeeld te geven: Er zijn heel wat mensen, die blij zijn, dat Spanje niet meer Franco is. Waar zij geen rekening mee houden, is het volgende: wanneer het niet franco meer gaat, moet je betalen. Het zal in dit land dan ook wel in korte tijd veel duurder gaan worden. Wat voor de nederlandse touristen, die zo een afschuw hebben van fascisme, een reuze strop is.

Wat belangrijker is: de mensen zijn in deze tijd uitermate onredelijk. Enigszins is dit wel altijd het geval, maar de ene tijd valt zo iets toch wel meer op dan de andere.

Deze onredelijkheid kun je b.v. zien bij het gedrag van de mensen, - om het voorbeeld nog even door te trekken - die zich bezig houden met de begrafenis van Franco. Men betreurt natuurlijk diens heengaan zeer. Maar rouw is er in feite maar, tot de koning aangesteld is. Vanaf dat ogenblik mag er weer gevoetbald worden.

Kijk ook eens naar de reactie van de mensen, die hiermee te maken hebben. Hun reacties zijn verschillend, maar zelden geheel redelijk te noemen. Ford b.v. vindt de dood van Franco t.m. officieel nog erg. Hij geeft dan ook volledig rouwbeklag. Andere landen weten nog niet precies, hoe het aan te pakken en Nederland doet natuurlijk helemaal niet mee. Zij hebben nog even gedacht aan een vertegenwoordiging door der der Stoel, maar die wilde niet. Ook van der Kruk had geen zin. Daarom doen zij nu maar niets.

De uitspraken van de verschillende landen lopen nogal uiteen, maar opvallend is, dat men schijnbaar alleen aan de politieke aspecten van dit overlijden denkt.

U weet waarschijnlijk nog wel, wat een politiek aspect is? Dat is een illusie, op rond waarvan mensen zich een gezag aanmatigen, dat niet werkelijk bestaat.

Op grond van dergelijke politieke aspecten probeert men in uw wereld heel veel te regelen. Het vreemde daarbij is, dat men niet of veel te laat beseft, dat sommige zaken zich op dergelijke wijze geheel niet laten regelen.

Neem als voorbeeld de veranderingen, die de laatste tijd te registreren zijn in de verhouding tussen de Sovjet Unie en de westelijke wereld. Daarvan zult u hier mogelijk nog niet al te veel gehoord hebben. De feiten liggen hierbij ongeveer als volgt:

Wanneer het westelijke denken meer invloed en weerklank zou kunnen vinden in de Sovjet Unie, zou niet het systeem daar, maar wel in sterke mate het gezag van de groepen, die hier nu zonder enige controle de baas spelen, ernstig bedreigd worden.

Het is duidelijk, dat mensen (van b.v. de KGB) geen zin hebben de soort moeilijkheden te ervaren, die in het westen op het ogenblik de Cia moet overwinnen. Toch zou vanuit het standpunt van de russische burger er veel meer reden zijn om de KGB aan te vallen.

Het resultaat is, dat het aantal mensen, dat een hardere houding tegen westelijke landen wenst, in grote mate toeneemt binnen belangrijke russische kringen. Zo verdedigen zij daarbij niet vanuit een standpunt van revolutie of verantwoorde economische ontwikkelingen, want dat zit er eenvoudig niet bij. De russen hebben het westen economisch steeds vaker hard nodig.

Maar de machthebbers willen steeds gelijk hebben en hun wil, zonder werkelijke controle door het volk, doorzetten en verder niets. Waarmede zij overigens niet alleen staan. In de V.S vind je in het statedepartement en het pentagon een groot aantal mensen, die precies zo denken.

U behoeft zich over dergelijke ontwikkelingen niet zoveel zorgen te maken, want wat bij u door zou kunnen gaan voor een statedepartement, is meer een statedepartementstore, waarin men voortdurend uitverkoop houdt van idealen, die reeds door de feiten achterhaald zijn.

In het Usa statedepartement redeneert men op het ogenblik als volgt: Wij hebben zwaar in aanzien verloren. Wij moeten dit ten koste van alles zo snel mogelijk teruggewinnen, anders gaat ons ambtelijke systeem er aan, dat voornamelijk op bijna onmerkbare ingrepen in de samenleving en strikte geheimhouding van alles, wat belangrijk kan zijn, is gebaseerd.

Toch zijn er heel wat mensen in de Usa, die dit zijn gaan beseffen en op deze wijze van handelen ten zeerste tegen zijn. Deze mensen zijn het, die pleiten voor meer openheid, voor meer onderzoek, opdat er eindelijk eens wat meer duidelijkheid ontstaat over het feit, dat bepaalde beslissingen worden genomen zowel als door wie en om welke redenen men dergelijke beslissingen dan wel neemt. En vooral wil men graag tevoren

enig inzicht hebben in de betekenis van dergelijke beslissingen voor de gewone man. Want dit vinden steeds meer mensen van zeer groot belang.

Iets dergelijks schijnt zich in Frankrijk af te spelen, waar een ultra linkse opmars naar de macht gaande is, die voorlopig nog geruisloos verloopt, maar zich, juist nu de regering daar zich steeds vriendelijker gaat opstellen tegenover rechte staten als olie-landen, Spanje enz. ontwikkelt, omdat de gewone man kennelijk het gevoel krijgt, dat het tijd is de huidige regeerders eens aan de tand te voelen.

Toch zal dit alles beter verlopen, dan men op grond van de ontwikkelingen zou veronderstellen, zeker de eerste tijd.

Want al lijkt het ongelooflijk, wij gaan een betrekkelijk rustig jaar tegemoet, waarin de meeste ontwikkelingen wel mee zullen vallen.

Trouwens, onredelijkheid speelt overal een rol. Zo zien wij in de komende dagen de geschillen tussen Syrië en Israël escaleren, ofschoon beide landen eerder behoefte hebben aan enige rust. De oorzaak is het feit, dat geen van de beide landen de ander ook maar iets toe wil geven. Men is er van overtuigd, dat elke kleine toegankelijkheid er toe zou voeren, dat de ander zichzelf meer rechten toekent, dan men bereid is te geven.

In vele arabische landen is men rechts, of ontwikkelt men zich in die richting. Er zijn nog heel wat vreemde ontwikkelingen gaande. Intriges, maar ook opstanden, lijken onvermijdelijk.

Neem Ethiopie. De Negus is weg, maar wat er voor in de plaats kwam, weet ook niet van ja zeggen. In feite is in dit land sprake van een voortdurende opstand tegen een in wezen militair bewind, dat stelt veel goed te doen, maar het meeste toch kennelijk verkeerd doet. Er is dan ook een toenemend verzet kenbaar, vooral bij de stammen in de bergen en het binnenland. Deze trekken zich terug en weigeren vaak aan regeringsmaatregelen mee te werken. Waarop de regering probeert hen te dwingen, zonder ooit toe te geven, dat dergelijke mensen in feite in opstand zijn.

Wat ons wijst op een andere eigenaardigheid, die in deze dagen steeds weer kenbaar wordt: een ieder wil de schijn van interne vrede en groot regeringsgezag in eigen land handhaven en grijpt naar de meest zonderlinge middelen, zoals b.v. demonstraties.

De grote heren vertellen elkaar, dat alles koek en ei is, al zijn de kinderen soms wel eens wat vervelend en heeft de buurman soms van die vreemde denkbeelden. Tussen haakjes, zo vervolgen zij dan maar al te vaak, heb je soms een paar tanks en vliegtuigen voor mij?

Trouwens, de wapenhandel maakt ook moeilijke tijden door. Men kan alles leveren, wat men maar heeft, dat wel, maar overal lekken schandalen uit, zowel in België als in b.v. Duitsland. Als enigen staan de Tsjechen er wat beter voor, daar zij mogen leveren, daar de regering gelijktijdig verkoper is. Elders, tot in de Usa en Engeland, kunt u echter binnen kort horen over schandalen, die betrekking hebben op de wapenhandel.

Waarbij het aardig is op te merken, dat dergelijke zaken

in feite aan het licht komen, omdat bepaalde leveringen van de wapenhandel in strijd waren met de belangen van de oliehandel.

De oliebelangen zijn in deze dagen opeens de meerderen geworden van de wapenhandel. Maar deze laatste heeft nog zoveel invloed en beschikt nog over zoveel middelen, dat zij tegen alle belangen in nog steeds probeert alle staten en opstandige groepen, die kunnen betalen, te bewapenen. Maar in het nabije oosten zal dit strijdig zijn met de belangen van menige staat.

Gelukkig maar, dat er anderen zijn, aan wie men nog veel wapens kwijt kan, zoals India, Bangla Desh e.d. De mensen daar hebben geen geld, dus hebben de staten met hun laatste middelen wapens gekocht, geheel in overeenstemming met de aloude en nog steeds moderne politieke opvattingen.

Wapens spelen ook in toenemende mate een politieke rol. In Z. Afrika is het kennelijk op het ogenblik ook niet bepaald koek en ei tussen de rassen. Er zijn hier ook weer enkele schandalen bekend geworden, die voeren tot of voerden tot reacties, waarbij nu gewapende kleurlingen een rol spelen. Drama's, zoals in de Windhoek, zijn dan ook denkbaar, zelfs als men dit alles voorlopig praktisch uit de openbaarheid zal weten te houden.

Van belang is hier, dat een toenemend verzet bestaat tegen de gebruikelijke politieke macht en verdeling van invloedssferen tussen de rassen, zoals men deze hier voorstaat. Vooral in bepaalde steden ziet men reeds nu inboorlingengroepen zich van wapens voorzien.

Over al die nieuwe staatjes, die de laatste tijd in Afrika tot stand kwamen, spreek ik dan maar helemaal niet. In bijna al deze gebieden zien wij meerdere kleine legertjes met elkaar strijden om de macht en zo alle werkelijke ontwikkeling onmogelijk maken. Het doet een beetje denken aan China in de tijd van de krijgsheren. Daar waren toen vele generaals, die probeerden meer wapens en soldaten te krijgen dan anderen. Wie dan het meeste kon stelen, was de baas.

In Afrika speelt zich een dergelijk spel af, maar dan wel met internationale deelneming.

In Angola wordt op het ogenblik gevochten. Er zijn zes staten, die verschillende partijen steunen, terwijl daarnaast een internationale mijnbouwonderneming eveneens een partij steunt en wapens aanvoert, terwijl men bovendien elders vrijwilligers voor deze strijd tracht te werven. Daarbij gaat het niemand om het welzijn van het volk of de nieuwe staat. Men vecht alleen maar om er beter van te worden en men geeft alleen middelen om hierdoor eigen belangen te bevorderen of te beschermen.

In Zuid Amerika is het ook al niet veel. De mensen in Argentinië wachten met smart op het ogenblik, dat mevrouw Peron op het eerste perron staat om weg te gaan en nooit meer terug te komen. Steeds meer mensen in alle groepen spreken binnen dit land in toenemende mate over de noodzaak van een nieuwe revolutie. Leuzen beheersen hier het land en, helaas, ook de straat.

In Chili ontwikkelt zich een nieuwe en meer actieve verzetbeweging, die kans van slagen heeft, omdat zij infiltreert

in de bedrijven en industrieën. Deze mensen zijn b.v. nu reeds in staat om, wanneer zij dit wensen, het gehele spoorverkeer praktisch stil te leggen. Maar of zij dit in de eerste tijd zullen doen? Dat blijft een vraag.

Toch kun je spreken van nieuwe ontwikkelingen. Overal lijkt het, of problemen lange tijd hebben staan gisten. Nu de zaak dreigt over te lopen, blijkt men overal opeens bereid aan te gaan pakken.

De voornemens liegen daar niet om. Maar de soep wordt niet zo heet gegeten, als zij wordt opgediend, want overal blijkt men ook wat bang te zijn voor eigen moed. Dit is een vertragende, maar niet remmende omstandigheid.

Wat de nieuwe ontwikkelingen in feite te zien geven? Een ieder is volkomen bereid alle anderen te vertellen, hoe zij hun zaken moeten regelen en een ieder is ook bereid het op een konflikt aan te laten komen, wanneer men maar het gevoel heeft, dat dit zonder al te grote risico's kan geschieden.

Aan de andere kant lijkt bijna niemand in deze dagen bereid te zijn zelf en alleen voor zich een groot risico te nemen. Dit belooft, voorlopig altans, een kans om vele problemen op te lossen, ondanks de verschillende meningen van de betrokken partijen.

Er zal natuurlijk ook in de komende tijd de nodige strijd zijn. Maar daar niemand een werkelijk waagstuk aandurft, zal het gemeenlijk bij schermutselingen blijven. Wanneer je b.v. kijkt naar de situatie tussen India, Pakistan en Bangla Desh lijkt een oorlog onvermijdelijk. Toch komt het niet tot een werkelijke en grote oorlog hier. Iedereen beseft immers, dat iets dergelijks niet gewaagd kan worden, zonder de kans alles te verliezen.

In Bangla Desh b.v. is men bang voor een oorlog, omdat een nieuwe staatsgreep zou kunnen volgen op het ogenblik, dat de huidige heersers niet meer over voldoende macht beschikken - manschappen en materiaal - om hun tegenstanders in bedwang te houden.

India kan zich geen oorlog permitteren, daar het ondanks alles nog zeer sterk afhankelijk is van andere staten, Usa, Europa, Japan. Deze zullen een oorlog van enige omvang in dit deel van de wereld op dit ogenblik niet tolereren.

Pakistan heeft goede banden met het arabische blok, dat op het ogenblik wel andere zaken af te wikkelen heeft en zeker geen oorlog wenst. Strijd met India zou betekenen, dat de steun en samenwerking van de arabische - of islamitische - staten wegvalt, wat een economisch niet te verwerken nadeel zou betekenen.

Je zou de ontwikkelingen van deze tijd in enkele regels kunnen samenvatten:

Er wordt hard gebruld, $\frac{3}{4}$ van de leuzen bestaat uit leugens, er wordt veel minder gedaan, er gebeurt ook steeds weer minder, dan men meent te mogen verwachten.

De acties en eisen van vele groepen zijn onredelijk. Zelfs regeringen zullen echter ontdekken, dat hun onderdanen zich daarvan te sterk bewust worden, zodat vele groepen en staten, ondanks de wens van hun leiders, een meer gematigde richting in zullen moeten slaan.

Veranderingen, die van buitenaf worden opgelegd, zoals de veranderingen in de eerste 5 maanden in Spanje en de grote veranderingen, die mogelijk reeds eerder in Portugal plaats vinden, werken in feite stabiliserend.

Dies kan gesteld worden, dat in vele landen de invloeden van buitenaf een stabiliserende invloed op de ontwikkelingen hebben, zelfs indien degene, die ingrijpt, in wezen het tegendeel beoogt.

Extremisten van alle richtingen zullen de komende 9 maanden de grote verliezers zijn en aan invloed inboeten. Steeds meer lijkt men de kant uit te gaan van een gulden middenweg. Wat gezien de huidige tendenzen ideaal genoemd mag worden.

Wie de ontwikkelingen beter wil begrijpen, dient te beseffen, dat het heel moeilijk is uit te maken, wie wat is. Ook iemand, die niets aan bezit heeft, maar wel liberaal denkt, is in de ogen van anderen snel kapitalist. Iemand, die er niet voor voelt alleen maar voor anderen te werken en zoekt naar meer mogelijkheden voor armen en arbeiders, is in de ogen van andersdenkenden al snel een kommunist.

Gematigde socialistische partijen bestaan overigens alleen in partijprogramma's. Maar er zijn vele partijen van socialistische in de wereld, die, wanneer men hen op de keper beschouwt, allen iets anders willen en nastreven.

Trouwens in de kerken zien wij ook al linker en rechtervleugels een steeds grotere rol spelen. Wanneer de kerken gaan hemelen, zullen zij die twee vleugels wel nodig hebben. Toch voelen zij daarvoor kennelijk niet veel en proberen zij, ondanks dit interne gefladder, weer bij de mensheid vaste voet te vatten.

De grote moeilijkheid hier is wel, dat de meeste gelovigen voelen voor de gulden middenweg. Zij zouden dan met Gijs uitroepen: Het kerkelijk recht heeft nu ten lange leste opgehouden ons en ons geloof te pesten.... Ik bedoel natuurlijk: vrij naar Gijsbrecht en niet vrij naar Gijssen, want die denkt heel anders.

In de komende periode zullen de kerken in steeds toenemende moeilijkheden komen, omdat onder de gelovigen een steeds grotere menging van geloof optreedt. Om een voorbeeld te geven: steeds meer katholieken houden zich bezig met occultisme, doen aan yoga, interesseren zich voor lectuur over hindoeïsme en andere oosterse denkwijzen. Zij achten de waarde daarvan meestal hoger dan die van de preek, die zij gelovig onderdanig zouden moeten aanhoren.

Zo blijkt trouwens, dat in delen van de Islam een steeds groter begrip voor het christendom groeiende is, wat de leiding niet bevalt, vooral wanneer men tracht bepaalde zuiver christelijke denk- en handelwijzen in de eigen geloofsbeleving te introduceren.

Wat er op neer komt, dat de mensen zich minder aan hun kerk gebonden gevoelen en minder eerbied hebben voor het gezag van hun geestelijke leiders - die daaraan pijn hebben.

In deze westerse landen gaat men met deze ontwikkelingen voorop - en met veel lawaai. Maar dat is altijd weer zo: eerst komt de muziek, dan volgt de optocht.

Trouwens, het meeste lawijt in deze tijd stamt van de westelijke landen, die zowel religieus als politiek en economisch met alle macht hun zaken proberen te stabiliseren. Wat betekent, dat zij de boec in het midden willen laten.

Maar er zijn in deze tijd zoveel stroomversnellingen, dat dit ondoenlijk zal blijken te zijn. Men zal moeten handelen, ook wanneer men dit liever niet doet, zal beslissingen moeten nemen, die ingaan tegen alles, wat men heeft gezegd en beloofd.

Ik meen, dat ongeveer 3 maanden af heden zal blijken, dat nieuwe pogingen, een greep op de massa te krijgen, mislukken, zowel politiek als kerkelijk.

De economie zal voor de eenvoudige mens gemiddeld veel slechter gaan. Hierdoor wordt hij eindelijk meer wakker voor de feiten en zal het, omdat het hem slechter gaat, in de wereld beter gaan.

Al is men nu wel heel erg verwend, al snel zal men zich gaan realiseren, dat voor wat nog steeds wat hoort - tussen mensen dan.

Wij kunnen verder zeggen, dat het komende jaar veel moeilijkheden brengt door extreme groepen, die zich niet meer in de eerste plaats tegen de buitenwereld gaan afzetten, maar eerder elkaar zullen gaan bestrijden.

Voor uw land kan dit o.m. betekenen, dat de PvdA in grote moeilijkheden komt. Maar ja, Joop moet aanblijven, want zijn huis in de Kempen is nog niet eens afgebouwd.

Pogingen de beslissingen te verschuiven en de aandacht af te leiden door op andere al dan niet reële gevaren te wijzen, zullen merendeels mislukken. Mogelijk heeft men daarna eindelijk begrepen, dat propaganda wel eens te ver kan gaan ook.

Mensen gaan zien, dat door een voortdurende overdrijving vooral de fouten van het aangeprezene kenbaar worden. Idealisten keren zich op het ogenblik tegen de STERreacleme. Maar wees nu eens eerlijk: wanneer u naar de t.v. kijkt, hoeveel propaganda ziet u dan niet op één avond? Gemiddeld meer dan 1 uur. Soms krijgt u bovendien nog een uitzending van de politieke partijen, dus komt er nog 10 minuten anti-reclame ook bij.

Wat men van u wil? U moet vooral zeer sociaal en cultureel gaan denken. Maar soms slipt er eens iemand en zie je, wat dat in feite betekenen moet. Zoals die keer, dat iemand op de radio uitriep: Ik hoor, dat de zon straks door gaat komen en mogelijk is vanavond Franco al dood; dan wordt het helemaal een goede dag....

Wanneer iemand iets dergelijks zegt, dan bedoelt hij natuurlijk een verder uitdragen van zijn zienswijze. Maar hij gaat te ver. Veel mensen schrikken op en zeggen: Maar dat hoort niet. Dat is niet sociaal en niet cultureel verantwoord, dit is onmenselijk. Ik heb hier te maken met een fanatisme, dat geen rekening meer houdt met de menselijke waardigheid.

Wat een enkel, ofschoon excessief voorbeeld is van hetgeen de mensen meer en meer aanvoelen, dank zij overdreven propaganda.

Steeds meer mensen gaan beseffen, dat je niet in extremen kunt blijven denken, zonder onmenselijk te worden. Zij zullen daarom alles, wat hen wordt voorgezet, steeds meer gaan interpreteren dan wel negeren.

Dit betekent, dat, propagandistisch gezien, de leiders hun greep op de massa verliezen. Overdrijving in vele opzichten blijkt voor hen nu schadelijk te zijn en eens lichtvaardig gedane uitspraken hebben een terugslag, die men niet had verwacht in deze dagen.

Steeds meer wordt ook duidelijk, dat bepaalde groepen oud zeer vooral oprakelen in de hoop, dat men nieuw zeer dan niet zal zien. Ofschoon men met zijn herinneringen aan het verleden wel degelijk saillante punten aanroert, zullen toch steeds meer mensen dit gehele verleden en alle konklusies, die men daaraan wil verbinden, afwijzen en zeggen: dat is voorbij, daarmee willen wij niets meer te doen hebben.

Het komende jaar zal er inderdaad wat meer rust heersen op aarde. Maar de reden daarvoor schuilt voornamelijk in het feit, dat steeds meer mensen zich uit actiegroepen e.d. teruggaan trekken.

Dit geldt niet voor lokale acties. Want steeds meer mensen krijgen er genoeg van te vechten voor de verbetering van de wereld op een wijze, waarbij alleen maar enkelingen en niet de wereld er beter van wordt. Steeds meer mensen zullen zeggen: ik vecht in de eerste plaats nu eens voor mijn eigen straatje, voor mijn eigen mensen, voor de kleine dingen, die ik kan overzien. Lopen jullie met je grote idealen dan maar ergens anders heen, b.v. een pomp, wanneer je er nog ergens een vinden kunt.

Dit impliceert, dat politieke vernieuwingen noodzakelijk worden, werkelijke vernieuwingen en niet alleen nieuwe leuzen. Het betekent gelijktijdig, dat economisch een kritische ontwikkeling ontstaat, die volgens mij de grote bedrijven benadeelt, maar m.i. wel in het voordeel van de middenstand zal zijn.

Ook de georganiseerde arbeiders zullen hiervan geen voordeel plukken maar eerder het tegendeel. Wat voor hen mogelijk jammer is, maar onvermijdelijk.

In alle landen voelt men zich gekonfronteerd met de leegte van de beloften, die leiders plegen te geven. Je kunt natuurlijk wel zeggen: volg mij nu maar, dan zullen onze kleinkinderen gelukkiger en beter leven, maar steeds meer beseffen de mensen, dat, wanneer alles zo verder gaat, er waarschijnlijk niet eens kleinkinderen meer komen. Wat het aanvaardbaarder maakt een andere kant uit te gaan en eerst het heden eens te verbeteren.

Interessant is hierbij ook het feit, dat overal een toenemende belangstelling voor orde ontstaat, waarbij men niet alleen denkt aan een orde, die van bovenaf wordt opgelegd, maar aan een zelf handhaven van orde.

In vele landen kan dit moeilijkheden veroorzaken. Ik ben b.v. bang, dat dit in W.Duitsland de eerste 4 à 5 maanden van het komende jaar nogal wat vechtpartijen zal veroorzaken, ook met het gezag. Kwaad kan dit overigens volgens mij niet, want er zijn daar heel wat mensen, die nodig wat moeten trimmen, omdat zij rondlopen met een echte bavariabuik.

Vroeger dronken, naar de legende vertelt, de Batavieren al bier, toen zij bij Lobith ons land binnenkwamen. Maar daar is wel het een en ander aan veranderd, want nu komt langs de Rijn een heel ander soort rommel uw land binnenstromen. En dat is veel gevaarlijker.

Zeker is, dat overal de mensen anders gaan reageren, dan zij tot op heden gedaan hebben, waaruit voortvloeit, dat er een andere ontwikkeling zal plaats vinden dan tot nu toe. Toch voert dit voorlopig tot chaos. Men zal roepen om sterke mannen. Maar te veel mensen beseffen nog, dat, wanneer je een leider kiest, de anderen tot lijders worden. Zoek je naar bemiddelaars, dan blijkt al snel, dat een werkelijke overeenkomst niet bereikbaar is, zeker niet binnen een jaar of zo.

Indien u meent, dat ik hier te veel zeg, moet u eens op het CDA letten. Christelijk Democratisch Appèl. Maar wat voor appèl? Een oproep om elkaar in christelijke naastenliefde politiek af te maken of zo? Want in feite is men het met elkaar over van alles eens, behalve over de vraag, wie er aan de top van de lijst zal komen te staan. En daarom gaat het nog niet door.

Iets dergelijks zie je bij alle ontwikkelingen, waarin een samenwerking in feite noodzakelijk is. Wanneer er al een samenwerking komt, zal die altijd van onderaf afgedwongen moeten worden. Van bovenaf kun je alleen veel woorden verwachten en verder niet veel of helemaal niets.

Wat impliceert, dat, gezien voorgaand omschreven ontwikkeling van de gewone mensen, u steeds meer te maken zult krijgen met besluiten, die gedikteerd worden door de staat en niet door de staat.

Velen zullen bezwaren hebben tegen een te grote invloed van gewone mensen op de gang van zaken. Maar ik stel onmiddellijk en duidelijk, dat de gewone mensen meestal meer gezond verstand hebben dan de experts kunnen begrijpen.

Want de deskundigheid van vele deskundigen schijnt mij in vele gevallen vooral gebaseerd te zijn op de aanname, dat alle anderen stommer zijn dan zijzelf.

Er ontstaat dus een steeds heftiger strijd tegen de heerschappij van de deskundigen. Want de deskundige is in deze tijd nog steeds de machthebber. Dat deze een dergelijk meespreken en soms zelfs beslissen van de eenvoudige mensen dus niet zal nemen, is duidelijk.

De wijze, waarop deskundigen tegen de wil van het gewone volk overal zullen trachten hun plannen door te zetten, voert tot een toenemend verzet tegen hun invloed. Men zal in vele gevallen met geweld dit verzet proberen te breken. Maar te vaak met geweld de gevoelens van het volk onderdrukken betekent een toenemende kans op feitelijke opstand.

Sabotage is in dit verband evenzeer denkbaar als direct geweld en zelfs terreur-acties.

Steeds meer mensen gaan reageren op een schijnbaar overdreven en onredelijke wijze, zowel in het kleine als in het groot. Daarbij zal men zich moeten realiseren, dat zij voor hun reactie zij zeker alle redenen hebben, ook wanneer hun wijze van reageren overtrokken schijnt.

Waar dit naar toe gaat? M.i. naar een totale mislukking van alle pogingen om de maatschappij te beheersen en te vernieuwen van bovenaf. Wanneer de mensen meewerken, kunnen zij echter veel gedaan krijgen en veel bereiken. Zij zullen dit beseffen en zo steeds meer actief worden, meer gaan doen, maar alleen wat men redelijk vindt.

Het gezag heeft de gewoonte anderen te zeggen, wat zij moeten doen met de verklaring, dat dit het beste is, wat men kan doen. Maar wanneer de gewone mensen niet kunnen begrijpen, waarom nu juist dit het meest juiste zou zijn, doen zij het eenvoudigweg niet. Een volgens mij juiste instelling, die volgens mij een juiste instelling is, daar hierdoor menige instelling gefrustreerd zal worden in zijn pogen onjuiste besluiten toch door te voeren.

Hoe de leiders van deze wereld dit zullen verwerken? Ik zie hier nogal wat moeilijkheden. Zeker, Franco is nu dood. Maar er zijn heel wat staatslieden, die reeds nu politiek dood zijn, zonder dat zijzelf dit weten.

Zelfs in uw land zal men ene Joop vragen, of hij nu werkelijk een zo grote ezel is, dat hij meent zich allerhande dingen te kunnen permitteren, waarmede een groot deel van het volk het niet eens is.

Hoe ik Joop den Uyl zou omschrijven? Als een welmenend mens, die vaak tot de ontdekking komt, dat hij ademloos achter zijn eigen grote mond aan moet lopen. Maar hij is niet alleen.

Neem van Doorn. De man is zo verstandig, dat hij de Ster voorlopig niet kwijt wil, beseffende, dat het op menige avond het beste deel vormt van het t.v. programma, dat jullie geboden wordt. Maar hij zal wel dienen te begrijpen, dat hij met al zijn welwillendheid voor allerhande kleine geëngageerde groepen toch vast kan lopen op grote groepen mensen, die daarover anders denken dan hij en zelfs - o vloek voor deze man - menen, dat er op CRM heel wat bezuinigd zou kunnen worden, zelfs wanneer men alleen op C een rem zet.

Een rem is zeker nodig. Want zeer veel sociale ontwikkelingen rijzen toch wel de pot uit. Juist omdat de sociale zorg de pot uit rijst, reizen zoveel surinamers in.

Overigens: er zijn heel wat surinamers, die met grote vreugde naar hun eigen land terug zullen gaan, zodra zij de kans hebben daar weer wat beter van te worden. Wanneer er 'n rem op CRM komt, zullen velen van hen beseffen: nu wordt het slechter voor ons, laat ons dus maar weggaan, dan krijgen wij het mogelijk weer wat beter. Wat voor uw economie beter zou zijn.

Maar nog beter zou het zijn, wanneer nederlanders zouden begrijpen, dat zij zelf moeten gaan doen, waar zij nu alleen buitenlanders voor geschikt vinden. Trouwens, weet u wat een gastarbeider tegenwoordig is? Het is een kontraktkoelie met sociale voorzieningen.

Denk niet, dat alleen in uw eigen land dergelijke zaken spelen. Kijk b.v. eens naar de sociale achtergronden in Engeland. Volgend jaar is een rustig jaar, maar ik vrees, dat de engelsen heel wat meer zullen staken dan dit jaar. Mogelijk willen zij ook wat rust nemen Maar het zal de economische onrust in dit land aanmerkelijk vergroten.

Het resultaat is, dat steeds meer engelsen zullen gaan begrijpen, dat men de rest van Europa niet alleen nodig heeft, maar dat men het zonder steun van dit Europa helemaal niet meer zou kunnen roeien.

Wat voor menige brit een onaangename konklusie zal zijn. Maar wanneer de britten zich uiteindelijk bedenken en in ernst samen gaan werken, zal blijken, dat zij over veel mogelijkheden en kennis beschikken, waarnaar hun partners zich de vingers af kunnen likken.

Er zijn vele vreemde ontwikkelingen, waarbij vaak ongedachte bekwaamheden en invloeden naar voren komen. Kijk maar eens naar de veranderingen, die zich nu afspelen in Frankrijk.

Het blijkt, dat dit land steeds moeilijker kan concurreren met andere landen, omdat men het met de kwaliteit niet al te ernstig meer neemt en prijzen wil maken, die te hoog zijn. Toch is Frankrijk in staat betere en even goedkope producten te leveren, als wie dan ook.

Belangrijk is voorlopig het feit, dat de macht van de linkse groeperingen de laatste tijd sterk toeneemt. Dit zou aan het einde van het volgende jaar uit kunnen lopen op een aantal spectaculaire stakingen en demonstraties, die de straten van Parijs weer vullen met een vrolijke menigte en speelse politieagenten, die samen krijgertje spelen.

De studenten zitten ook al in moeilijkheden. Zij zijn in de meeste landen de laatste tijd te progressief ingesteld en hebben zich niet gerealiseerd, dat hun plaats in de gemeenschap door de maatschappij gefinancierd wordt, zodat die maatschappij wel degelijk eisen aan hen stellen mag.

In uw land zal dit wel met een sisser aflopen. Maar in Duitsland, België, Frankrijk en Italië - mogelijk ook in andere landen - zullen de progressieve studenten in moeilijkheden komen, omdat de regeringen van die landen niet meer bereid blijken een dergelijke gedrag te aanvaarden van degenen, van wie zij de studie moeten financieren.

Veranderingen in dit milieu kunnen ook al niet uitblijven.

De nieuwe ontwikkelingen maken waarschijnlijk, dat orde-maatregelen genomen zullen worden, waaronder velen zullen moeten lijden, terwijl daar, waar de regeringen niet ingrijpen, bij demonstraties enz. steeds meer burgers gaan proberen het recht in eigen handen te nemen.

Ook op ander terrein gaat dit op. Ik kan mij voorstellen, dat voor 'n jaar voorbij is gegaan in grote steden als New York, Londen, Amsterdam enz. burgergroepen op gaan treden tegen straatteur. Rovers, vandalen, vechtersbazen krijgen dan een pak van hetzelfde nat, dat zij anderen plegen te geven. Bij het gezag zal dit niet zo prettig overkomen, maar het voert wel tot een totale verandering in de gemeenschap.

Op het ogenblik, dat mensen tesamen zich gaan verdedigen tegen onhoudbare omstandigheden, wordt n.l. niet alleen de misdadiger machteloos, maar verliest ook de vertegenwoordiger van het gezag ook een groot deel van zijn macht. En dit houdt in, dat de gezagsverhoudingen in de stadsagglomeraten snel zullen gaan veranderen.

Waar gezagsverhoudingen veranderen, verandert ook de mentaliteit. Waar vooral ook in de z.g. zwijgende meerderheid

een dergelijke verandering plaats vindt, zullen ook activisten en progressieven eveneens hun mogelijkheden steeds meer beperkt zien. Want degenen, die hun optreden als excessief beschouwen, zullen hun optreden dan evenmin dulden als dat van niet georganiseerde vandalen enz.

x Hoe loopt het in Angola?

- Dat wordt drie in de pan: drie groepen nemen de macht en zullen uiteindelijk ook uitmaken, wat er verder gaat gebeuren door het feit, dat zij, mede dank zij buitenlandse invloeden, in staat zijn de gehele economie van het land te beheersen. Voor half februari zal dit m.i. reeds kenbaar worden.

x Wat zijn de geestelijke achtergronden van deze gebeurtenissen?

- De geestelijke achtergronden van al deze ontwikkelingen worden gevormd door een zich meer bewustworden van eigen verantwoordelijkheid en noodzaak tot zelfstandige actie bij de gewone mensen. Hierdoor zal men als vanzelf meer gekonfronteerd worden met de werkelijke problemen van het leven en zal men dezen niet meer zonder meer terzijde kunnen schuiven, of op anderen kunnen afreageren.

Dit betekent, dat de mens zijn eigen leven anders gaat beschouwen en zijn daden anders zal gaan motiveren. Wat de mens sterker doet zoeken naar idealen en geloofswaarden, die zijn leven meer inhoud kunnen geven, terwijl men gelijktijdig alle dwingend gezag zal verwerpen.

Vreemd genoeg komt het tot een verderé leegloop van de kerken door een toenemende religieusiteit van de mensen, een grotere bewustwording van de mensen t.a.v. het paranormale, dat voor steeds meer onder hen iets normaals wordt, omdat de mensen, die deze gaven niet zoeken te kennen, hanteren en gebruiken door steeds meer mensen als niet geheel normaal beschouwd zullen worden.

Verder betekent dit alles voor de hogere geestelijke krachten, die op uw wereld actief zijn - en dat zijn er op het ogenblik nogal wat - de mogelijkheid steeds meer mensen te beïnvloeden en hen zo een beter inzicht te doen verwerven in zowel hun mogelijkheden als noodzaken.

Geestelijk gezien verwacht ik dan ook een jaar, waarin een enorme sprong voorwaarts wordt gemaakt door een deel, mogelijk een kleiner deel, van de mensheid en wel zodanig, dat hierdoor het toekomstige lot van de mensheid wel degelijk ingrijpend beïnvloed kan worden.

Op het ogenblik zijn er vele groepen, die idealen nastreven, die niets te maken hebben met stoffelijke voordelen. Daar dergelijke groepen elkaar vaak met grote inzet en intensiteit bestrijden, bestaat de mogelijkheid voor hen, die pragmatisch reageren, zichzelf te bevoordelen, vaak op kosten van deze strijders.

Op het ogenblik, dat deze strijdenden echter niet meer als een maatschappelijk overheersende groep kunnen fungeren door meer algemene acties, zal een je bevoordelen moeilijker worden. Een zakkenroller kan alleen werken in een ongeordend gedrang. Los de drukte zich opeens snel op, dan is de kans groot, dat hij met zijn buit in handen blijft staan en betrapt kan worden.

Overigens worden uw zakken dagelijks gerold en wel schriftelijk. Maar u bemerkt het niet zo, omdat men netjes is en u ongeveer 50% terug geeft of laat houden.

Die zakkenrollerij is zeer modern en wordt met computers bedreven. U komt trouwens binnenkort allen in de komputer. Men moet u immers kunnen administreren. Nu lijkt het wel, of u op 77 verschillende wijzen wordt geadmistriseerd door 83 verschillende instanties, bij sommigen in 12-voud en bij de weinige meer rationeel werkende in drievoud.

De komputer kan veel adminstratief werk overbodig maken, daar afzonderlijke administratie niet meer per instantie nodig is. Wat in deze tijd belangrijk kan zijn, want dan heeft men weer meer tijd om allerhande administratieve foefjes uit te vinden. Nu heeft men daarvoor vaak te weinig personeel.

Maar wanneer u in de komputer terecht komt, betekent dit wel, dat een ieder, die de code beheerst, zonder meer alles over u te weten kan komen.

Veel mensen zullen zich daarom tegen een dergelijk systeem verzetten. Wat veel uit kan maken. Neem nu de volkstelling van eens. Daarbij hebben vele mensen opzettelijk of per ongeluk verkeerde, altans niet geheel juiste gegevens verstrekt.

Het resultaat is, dat een poging het geheel op korte tijd middels komputers en administratieve apparatuur te overzien, enkele malen mislukt is.

Het gevolg is, dat na een langere tijd dan geschat was, deze administratieve maatregel slechts ongeveer de helft van de gegevens heeft opgeleverd, die men meende daardoor te verkrijgen.

De gevolgen zijn natuurlijk minder aangenaam. Veel mensen zijn verhuisd en degenen, die volgens de gegevens van eens welvarend waren, blijken nu reeds lang aan de Aow of WW te zijn.

Ik meen, dat dergelijke vormen van onderzoek behoren tot de absurditeiten, die uw periode kenmerken. Mogelijk verklaren al dit soort dingen ook de wijze, waarop steeds meer mensen bij de dag zijn gaan leven. Zij vragen zich niet meer af, wat morgen zal komen. Zij nemen en kopen, wat zij vandaag willen hebben en of dit morgen tot moeilijkheden kan voeren, zal hen een zorg zijn.

Gelukkig komen er ook steeds meer mensen, die zeggen: vandaag doe ik dit, want ik voel, dat het goed is. En wat anderen daar morgen over te beweren hebben, zal mij mooi een zorg zijn.

Wat betekend, dat anderen heel wat mensen met meer zorgen komen te zitten, maar ook, dat een grotere levensvrijheid weer opgang gaat doen. Ik zie een neiging tot een toename van persoonlijke levensvrijheid, die gepaard gaat met de neiging tot een striktere ordening in gemeenschappelijk verband.

Steeds meer lijkt het, of slechts enkele van de opgelegde regels nog werkelijk gelden, terwijl men zich van de rest niets behoeft aan te trekken. Maar wie die nog als geldig beschouwde regels dan overtreedt, kan er ook op rekenen, dat hij iedereen tegen zich krijgt.

Wat m.i. een grote vooruitgang betekent. Het geeft ook

ook weer, dat een deel van het werk, dat men op het ogenblik aan de instructie van positionele computers doet, nutteloos zal worden. Maar er gebeuren wel meer nutteloze zaken. Juist de kleine misbruiken echter, waaraan de politie weinig of niets kan doen, zullen in toenemende mate gewroken worden door de gewone mensen - en harder, dan de rechterlijke macht dit ooit gedaan heeft.

Ik meen, dat legers en militairen tegen het einde van het komende jaar in de wereld een grote rol zullen gaan spelen. Zij zullen in vele gevallen trachten orde op zaken te stellen. Want de militaire denkwijze gaat er vanuit, dat er orde moet zijn en dat alles volgens hiërarchieke banen dient te geschieden. Wat pijnlijke conflicten ten gevolge kan hebben, waarbij steeds meer officieren het gezag over hun eigen soldaten blijken te verliezen.

Het betekent ook, dat politiekorpsen zich vaak zelfstandig zullen gaan gedragen en, de wet vrijelijk volgens eigen opvatting interpreterende, rechter proberen te spelen.

Er zullen politiekorpsen zijn, die verslagen worden, terwijl bij inzet van het leger zal blijken, dat de soldaten niet bereid zijn degenen, die de politie op de vlucht joegen, aan te vallen.

Ik voorzie, dat dit ook in enkele van de noordelijke landen tot de mogelijkheden behoort - vermoedelijk in Dene-marken.

Alles bij elkaar zitten wij, lieve mensen, in een tijd, die zeer interessant is. Maar de mensen overzien nog niet, wat er gebeurt. Zij zien niet, wat er werkelijk aan de hand is en interpreteren teveel vanuit hun eigen verlangens.

Laat ons teruggaan naar Spanje. Ik ben daar begonnen en wil daar nu ook eindigen.

Hoe men er hier over denkt, weet U nu wel. De Vara schijnt zelfs een lang programma gewijd te hebben aan de plaats waar Franco binnenkort terecht komt: de Spaanse Aarde.

Velen redeneren nu: er is een staatsman heen gegaan, die de kern was van het gezag. Nu zal dus alles onmiddellijk veranderen. Daarbij vraagt men zich kennelijk niet af, of iemand de moed heeft de zaken werkelijk ingrijpend te veranderen.

Door links en rechts zo nu en dan wat toe te geven, zal men volgens mij nog langere tijd het evenwicht in dit land kunnen handhaven. Men realiseert zich niet, hoezeer sommige zaken een rol kunnen spelen in de interne ontwikkelingen.

Men realiseert zich b.v. kennelijk niet, hoezeer Spanje afhankelijk is van grote inkomsten uit het tourisme, wil de bestaande ontwikkeling zich voort kunnen zetten en verdere welvaart mogelijk worden.

De spanjaarden beseffen dit echter zeer wel. Denkt u nu werkelijk, dat zij een revolutie zullen beginnen, die de touristen wegdrijft, juist als die weer in grote getale naar ee Costa Brava, Costa del Sol, Costa d'Oro enz. drommen?

De spanjaarden zullen dan redeneren: met de revolutie kunnen wij nog wel even wachten, want wij moeten eerst op onze kosten komen. Wat logisch is, maar niet strookt met de vele verwachtingen.

Zelf voel ik niet veel voor de meest waarschijnlijke ontwikkeling. Maar het lijkt onvermijdelijk, dat vernieuwing

hier middels langzame ontbinding van het nu heersende systeem tot stand zal komen.

Onvermijdelijk is tevens, dat enkele groepen, die nu extreem op willen gaan treden, strenger zullen worden aangepakt dan te voren en dit terwijl zij veel minder steun of onverschilligheid van de bevolking kunnen verwachten, dan tot op heden normaal was.

In Spanje zal de ontwikkeling in de komende tijd niet zo liberaal zijn, als men mogelijk hoopt of verwacht. Het wordt geen tweede Portugal. Wat maar goed is ook. Ik vind het goed, dat het stakingsrecht overal bestaat. Maar wanneer een hele regering gaat staken, vraag ik mij toch wel af, wie dan de verantwoordelijke werkgever wel moet zijn.

Wanneer u ziet, dat veronderstelde ontwikkelingen anders uitvallen, kunt u ook aannemen van mij, dat b.v. in Italië eveneens de zaken anders gaan lopen dan men heeft gedacht. Rechts krijgt hier geen kans, ondanks alle pogingen zijn macht te herwinnen. Maar links faalt eveneens. Wat overblijft is een eliteregering met sterke maffiatendenzen.

In Turkije kunnen wij binnenkort grote omwentelingen verwachten. Dit ontstaat vanuit de binnenlanden, dank zij de gastarbeiders, die andere denkbeelden en middelen buiten hun land hebben gevonden en nu niet van plan zijn zich door de bestaande orde terug te laten brengen tot het punt, waarop zij eens moesten vertrekken.

Egypte krijgt het dit jaar economisch beter. De regering komt in moeilijkheden door sterk verdeelde belangen. Alleen door een herzien van eigen internationale politiek op zeer korte termijn zou men deze moeilijkheden kunnen voorkomen.

Mij lijkt het onvermijdelijk, dat conflicten uitbreken, waarbij de gewone mensen de straat opgaan om voor zichzelf te vechten en niet alleen maar de leuzen van anderen volgen.

De Spaanse Sahara brengt ook moeilijkheden. De gemaakte afspraken hierover zijn van dien aard, dat geen van de betrokkenen de moed heeft dezen te openbaren. Het is zeker niet zo, dat Marokko krijgt, waarop het, volgens het geloof van het volk, recht heeft. Eerder het tegendeel. Het krijgt alleen zekere belangen van economische aard. De vorst is daarmee wel tevreden, maar de kans is klein, dat het volk ook tevreden zal zijn, wanneer het beseft, wat dit feitelijk betekent. Het is mogelijk, dat de koning aanzien en geloofwaardigheid verliest. Aan het einde van het volgende jaar brengt hem dit in gevaar, omdat hij politiek-militaire tegenstanders heeft.

Ook de andere betrokkenen komen niet werkelijk aan hun trekken, daar de winningscontracten voor delfstoffen enz. in handen van internationaal kapitaal komen.

Interessant is ook, dat kleine, bijna onbekende staatjes door hun belastingwetgeving in korte tijd tot de meest kapitaalcrachtige landen worden op deze wereld. Realiseer u, dat rond de helft van het fluïde kapitaal in uw land de laatste tijd afvloeide naar deze kleine staten, terwijl ook in andere grote landen een dergelijk verschijnsel optreedt, kunt u mogelijk beseffen, dat dit de hulpeloosheid van regeringen tegen de huidige ontwikkelingen niet vermindert.

Het feit, dat vele landen moeten werken met kapitaal,

dat zich aan de controle van die staat onttrekt, betekent volgens mij, dat arbeid en productie, zowel als financieering in de meeste landen binnenkort op een andere dan de tot nu toe gebruikelijke wijze benaderd zal worden.

Ten laatste: men verzekert op het ogenblik alles, maar ik kan u alleen het volgende verzekeren: In een schijnbaar rustig jaar zullen zoveel veranderingen van mentaliteit plaatsvinden, andere gevoelens en gedachten gaan heersen bij steeds meer mensen, dat hierdoor alleen reeds een vergroting van geestelijke invloeden en inwerkingen voor het komende jaar door mij verwacht wordt.

Er zijn nogal wat nieuwe ontwikkelingen. Ook al zijn die uiterlijk gezien niet altijd goed nieuws, zo meen ik toch, dat het geheel van de ontwikkelingen op aarde hoopgevend kan worden genoemd.

Hebt U commentaar.

x De ontwikkeling in Rusland?

- Wordt bepaald door de strijd tussen havikken en duiven. Op het z.g. tweede niveau zijn de laatste tijd reeds zuiveringen gekonstateerd. Hte ziet er naar uit, dat een sterke tegenstelling tussen een deel van het leger, de geheime machten en de partij tot uiting gaat komen.

Menige staatsman zal zich hierdoor wegens gezondheid terugmoeten trekken of overlijden. De kans is groot, dat Bresjnev deze maal de storm niet zal overleven.

Spanningen tussen Rusland en China veranderen van aard. De spanningen, die hieroor naar buitentoe ontstaan, zullen altans op bepaalde gebieden een vrijer leven en denken voor de mensen binnen dit land mogelijk maken. Men zal liberaler binnenslands optreden om zo meer agressie naar buiten toe te kunnen kanaliseren. Dit brengt blijvende veranderingen in de volksmentaliteit - vide de economische verschuiving, die nu nog geldt, dank zij de betrekkelijk kleine ingreep door Chroetsjow.

Het verlaten van dit land wordt moeilijker, zeker voor de burger, daarvan. Geloofsverkondiging enz. wordt vrijer. Ook belangstelling voor ons werk vanuit de geest kan groter worden.

In het denken van het volk verwacht ik grote veranderingen, terwijl tegenover de buitenwereld eerder een verharding van houding wordt gedemonstreerd.

x Zijn er revolutionaire groepen daar?

- O.m. in de Oekraïne, de vroegere oostzeestaten enz. Maar vergis u niet: deze mensen zijn geen antikommunisten. Men bestrijdt slechts, wat men ziet als onredelijke beperking van eigen levens-, ontwikkelings- en bewegingsmogelijkheden.

Men denkt altijd, dat dissidenten alleen onder de intellectuelen voorkomen. Dit is onjuist. Dissidenten zijn altijd hier weer mensen, die uiting geven aan iets, wat in het volk leeft.

Intellectuelen zullen beter uiting hieraan geven en ook vaak eerder de moed opbrengen - zij menen aanzien te hebben en daardoor meer te kunnen wagen - om dit alles kenbaar te maken. De eenvoudigen spreken onderling over dergelijke zaken, ofschoon zij naar buitentoe trouw in de tredmolen blijven lopen.

Hiermede moet ik mijn bijdrage gaan beëindigen.
Goeden avond.

(Sterk bekort en geredigeerd)

--0-0-0-0-0--

Goeden avond, vrienden.

In dit tweede gedeelte van de avond, dat helaas kort zal moeten zijn, zou ik u graag enkele esoterische gedachten willen voorleggen.

Wanneer je zoekt naar de waarheid, vind je de begoocheling. Want eerst door de erkenning van de begoocheling kom je nader tot de waarheid.

Wij allen leven in denkbeelden van leven en dood, van verandering. Maar is de werkelijkheid verandering? Of is zij eerder een erkenning van de essentie.

Het zijn deze gedachten, waaruit je iets opbouwt, wat in jezelf toch wel de meest juiste ontwikkeling is.

Je kunt nimmer een ander begrijpen, zolang er nog een waas van illusies hangt tussen jou en die ander. Je denkbeelden maken het je onmogelijk precies te begrijpen, wat er zich in een ander afspeelt.

Je moet eerst erkennen, hoezeer je die illusie hebt, hoezeer je jezelf projecteert op de wereld en al, wat daarin gebeurt, voor je in staat bent om iets te begrijpen van de werkelijke krachten en de werkelijke veranderingen, die zich rond je afspelen.

Wanneer wij spreken over dood en verandering, dan denken wij steeds aan "einde" en een enkele maal denken wij misschien ook nog aan een nieuw beginnen. Maar wie van ons beseft werkelijk de continuïteit van het bestaan?

Tch kun je zeggen: Ik gevoel mij één met het al. In hoeverre de persoonlijkheid, die ik nu ben, deel is van dit al, in hoeverre mijn denkbeeld omtrent mijzelf deel is van dit grote al, blijft een vraag, waarop ik geen antwoord kan geven.

Maar zeker ben ik deel van het al en wat ik ben in dit al, zal blijven voortbestaan binnen dit al. Wat meer is: alle verandering, die ik heb doorgemaakt, wordt niet door nieuwe veranderingen teniet gedaan. Je krijgt slechts een andere betekenis hierdoor.

Wanneer je in jezelf de waarheid zoekt, zul je onwillekeurig een beroep doen op een God, een Licht, een Kracht. Maar kun je die dingen aanroepen, of je er op beroepen, wanneer je die niet eerst beseft hebt?

En hoe kan ik iets beseffen, wanneer het niet in mij mede bestaat? Wat wij doen, is ontdekken, wat zij zijn en wat er in ons mede bestaat, niet alleen maar ontdekken, wat de wereld is.

De wereld, die wij kennen, is altijd deel van ons wezen geweest en zal dit ook altijd blijven. Er is geen directe scheiding te maken.

Wanneer wij menen, dat wij door onze meer logische gedachtengang als mens, of door onze geestelijke bereikingen

als geest of mens meer zijn dan een ander, dan bevorderen wij daarmede alleen maar de waan.

Want dit betekent, dat wij blind zijn, voor hetgeen er in die ander bestaat, wat er in die ander leeft.

Zeker: wij stammen allen uit een kracht, een bron en zijn deel van één werkelijkheid. Maar wij moeten eerst de bron en de werkelijkheid beseffen, voor wij meer kunnen kennen dan onszelf.

Zoekende zag ik mijzelve in de spiegelende vijver. Zoekend, daalde ik af in mijn spiegelbeeld en ziet: het was dezelfde werkelijkheid. Wie ben ik nu? Mijn spiegelbeeld? Of ben ik dat, wat denkt: ik zie mijzelf hier gespiegeld.

Het is een zegswijze, die duidelijk maakt, hoe onbestaanlijk in het denken de werkelijkheid is.

Je kunt niet uitmaken, of de wereld, die je ziet, werkelijk is, of jezelf werkelijk bent, of een van beiden werkelijk is, of mogelijk geen van beiden.

Het is wat moeilijk. Daarom streven wij zo graag naar een concreet beeld. Wij willen een concrete godheid, een concreet hiernamaals, een concrete openbaring, die onaantastbaar en eeuwig is.

Wij willen een rechtvaardiging voor al hetgeen wij doen en zijn, maar dan wel eeuwig en blijvend.

Maar wanneer wij in onszelf door trachten te dringen, zo blijkt ons, hoe betrekkelijk dit alles is. Het zijn onze gedachten, die onze wereld vormen en het zijn onze gedachten, die onze God vormen.

Dat daarachter een werkelijkheid ligt, zullen wij pas beseffen, wanneer wij de werkelijkheid, van hetgeen wij ons voor stellen, durven betwijfelen.

Ik heb niet veel tijd en moet dus voorzichtig al weer naar het einde van mijn - volgens mij helaas te korte - bijdrage toe werken.

Ik wil u dit zeggen: Belangrijk is nu, wat nú je werkelijkheid is. Wanneer een mens weigert dat, wat hij in zichzelf als juist beseft, in die werkelijkheid zo goed mogelijk waar te maken, vergroot hij zijn waan, zijn illusiewereld.

Hij, die waarmaakt, wat er in hem leeft, zal niet altijd de gevolgen daarvan zien komen, zoals hij die heeft verwacht. Maar hij zal daaruit wel leren, hoe zijn relatie met de wereld in feite ligt.

Juist wanneer je dan persoonlijke gevoelens enigszins terzijde weet te zetten, zul je zo in die wereld toch al iets van de werkelijkheid terug kunnen vinden.

Wetende, dat niet van hetgeen wij beseffen de gehele waarheid behelst of een volledige zekerheid omvat, worden wij ons bewust van een volledige waarheid en zekerheid, die, ofschoon door ons nog niet gekend, toch buiten ons reeds moeten bestaan.

Wij vinden dan het besef, dat er één waarheid, één zekerheid is, die eens voor ons bereikbaar zal zijn. En dit besef wordt dan een leid snoer voor je eigen bestrevingen.

Ik ben als de wind, gestuwd zonder mijn oorzaak te kennen, soms vernietigend, soms strelend.

Soms draag ik de regenwolken, die de aarde doen leven, soms jaag ik de zeeën over het land, tot het verzwolgen wordt. Ik ben de wind.

Ik weet niet, waarvan ik kom, ik weet niet, waarheen ik waai, maar ik beseft, dat ik moet zijn, zoals ik ben.

Dit laatste citaat maakt u duidelijk, dat ik niet geloof dat een mens waarlijk weet, vanwaar hij komt en waarheen hij gaat.

Ik geloof ook niet, dat een geest dit weet. Maar wij zijn, wij existieren, wij kennen een bestaan. Soms zullen wij daarin opbouwen, andere malen vernietigen en niet altijd zullen wij onszelf kunnen helpen om te voorkomen, wat wij doen zonder dit bewust te willen.

Daarom is het voor ons ook zo belangrijk, dat wij ons wezen gaan begrijpen. Zijn wij werkelijk zoals de wind? Als de wind, die sterft en nooit meer is in dezelfde vorm? Of zijn wij toch meer?

Zijn wij een kracht, die in vele vormen omgezet wordt en toch altijd weer iets van zichzelf behoudt? Dit laatste geloven wij, dit laatste menen wij te weten. Dit laatste is onze poging onze onsterfelijkheid te omvatten, die wij aanvoelen als een deel van ons wezen, zonder te weten, wat zij betekent.

Laat ons vandaag leven. Laat ons vandaag beseffen. Laat ons vandaag dat, wat wij juist achten, waarmaken, opdat wij beter en juist ook leren beseffen, wat wij zijn.

Zelfs wanneer de wind eens zou gaan liggen en zo ons bestaan in het ongeuite zou verzinken, dan nog zouden wij kunnen zeggen, met een laatste zucht: "ik was de wind."

Dat is het belangrijke: te beseffen, wie je bent, wat je bent. Zoek uw weg door alle sferen en werelden heen. Zoek uw weg door het licht van het goddelijke, of door het diepste van het duister.

Zolang gij beseft, wie gij zijt, zolang gij tracht in uzelve waar te maken, wat gij aanvoelt als goed en juist, zal uw bestaan zin hebben.

Dan zal er in u iets van de waarheid ontwaken, waardoor gij kunt zeggen: dit ben ik. Want "dit ben ik" is het wachtwoord van de mens, die klopt aan de poorten van het bewustzijn.

Daarmede heb ik dan mijn bijdrage beëindigd. Mij rest nog de taak om, zoals gebruikelijk is, te eindigen met een korte improvisatie.

Mag ik u verzoeken mij daartoe een drietal woorden te noemen?

x Tempel... Stilte ... Visioen....

- In de tempel der stilte zag ik het visioen van het leven. Een waarlijk goede basis voor een improvisatie met enige inhoud, naar mij dunkt.

Achthoekig, vol van zuilen,
een vloer, geruit in zwart en wit,
waar grote stilte heerst
en als versteend
in stilte stil gevangen

mijn ego zit.
En zoekt
en denkt
om het geheim der werkelijkheden.

Ik zie en zie toch niet,
visioenen trekken mij voorbij,
zonnen exploderen fel van gloed,
rassen sterven
soms in zee van bloed,
soms met de weemoed van een echo,
die stil en ongehoord verklinkt.

Ik zie.
En zie in dit mijzelve.
Het is mijn eigen ik,
dat soms verzinkt
in schijnbaar niet
en dan weer
uitzichzelve explodeert
tot licht, dat door de ruimte gaat.

Het is mijn ik, dat aan begin en einde van de dingen staat
en toch slechts deel is van het al.

Ik zie.
Het visioen in mij versterft:
zwart en wit zijn mij de vloeren
en nauwelijks beroeren mij
de zuilen van de tempel,
waarin de stilte steeds nog heerst.

Was dit altijd?
Of kwam het eerst,
toen ik probeerde
al te zijn?

Ik hoop, dat ik de mij gegeven woorden zo op een
voor u aanvaardbare wijze verwerkt heb in een gedachte -
gang, die voor mijzelve aanvaardbaar was.

Mij rest nog slechts u te danken voor uw gehoor, uw
aandacht en uw aanwezigheid en u een goeden weg huiswaarts
toe te wensen.

Goeden avond.

N.B.

Op vrijdagavond 5 december vindt geen bijeenkomst plaats.
Dientengevolge zal ook geen verslag verschijnen op 12 december.

De STERAVOND vindt plaats op 12 december en is alleen
toegankelijk op vertoon van een toegangskaart.

Hiervan ontvangt u wel een verslag, maar de mogelijkheid
bestaat, dat dit u, gezien de kerstdrukke, iets later bereikt
dan gewoonlijk.

red.

-0-0-0-0-0-

- 300 -